

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Запоріжжя
24 Жовтня 2025 р.**

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Мукачівський державний університет

Одеський національний технологічний університет

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

“ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ”

ЗБІРНИК

**ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**в рамках реалізації проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення
спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та
підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT -
ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH**

Запоріжжя, 24 Жовтня 2025 р.

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

УДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від «31 жовтня 2025 р.)

ДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

З-69

Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту : збірник тез доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025. – 440 с.

ISBN 978-617-7346-80-6

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту», організованої та проведеної в рамках імплементації Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH. Учасниками конференції розглянуто питання впливу спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні, проаналізовано Європейські виміри сталого розвитку української вищої освіти, досліджено соціально-педагогічні виміри інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу. Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор (голова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ольга Гончарова – кандидат педагогічних наук, доцент (співголова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Аліна Маслова – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Юлія Шевченко – доктор педагогічних наук, професор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Галина Олейнікова - кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євген Топалов – старший викладач, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

6. European Commission. *Digital Education Action Plan (2021–2027): Resetting education and training for the digital age*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020.
7. OECD. *Learning during crisis. Insights for Ukraine from across the globe*. Paris: OECD Publishing, 2023.
8. OECD. *How can innovative technologies transform vocational education and training?* Paris: OECD Publishing, 2025.
9. OECD. *Trends Shaping Education 2025*. Paris: OECD Publishing, 2025. DOI: <https://doi.org/10.1787/ee6587fd-en>
- OECD. *Future of Education and Skills 2030*. Paris: OECD, 2025. URL: <https://www.oecd.org/en/about/projects/future-of-education-and-skills-2030.html>

Герцовська Н. О.

Мукачівський державний університет

Бурнасова Д.

Мукачівський державний університет

МОРАЛЬНІ Й ГУМАНІСТИЧНІ ВИМІРИ БАЙК ЕЗОПА У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ

У добу стрімких соціокультурних змін суспільство особливо гостро потребує духовних і моральних орієнтирів. Одним із джерел морального досвіду людства є класична література, що зберігає свою педагогічну цінність протягом тисячоліть. Творчість Езопа, давньогрецького байкаря, чиї твори стали основою жанру байки у світовій літературі, – є прикладом того, як художнє слово здатне формувати моральні переконання, критичне мислення та етичну культуру особистості.

Проблему етичного та виховного значення байок Езопа розглядали численні літературознавці й педагоги. Зокрема, дослідники підкреслюють, що езопівська традиція стала підґрунтям для формування морально-алегоричного мислення у світовій культурі. У сучасних підходах до викладання літератури твори Езопа розглядаються не лише як історико-культурна спадщина, а й як

універсальні тексти, що навчають етичній рефлексії [1].

Окремі науковці зазначають, що байки Езопа мають надзвичайно високий потенціал для розвитку критичного мислення та морального судження в учнів [2]. Їхні сюжети й персонажі, узагальнені образи людських якостей, допомагають пізнавати закономірності поведінки та моральні наслідки вчинків.

Езопівські байки, побудовані на коротких алегоричних історіях із чітким моральним висновком, формують у читача здатність відрізняти добро від зла, правду від брехні, щирість від лицемірства. Через прості, часто жартівливі ситуації письменник торкається глибоких моральних тем – справедливості, гідності, людської слабкості, владних зловживань. Саме тому байки Езопа є не лише літературними пам'ятками, а й педагогічним інструментом морального виховання.

Гуманістичний потенціал байок полягає у відображенні загальнолюдських цінностей – свободи, доброти, поваги до інших, рівності. Мораль у творах Езопа, хоч і виражена лаконічно, має потужний емоційно-психологічний вплив на читача. Як зазначає К.С. Махова, у байках Езопа реалізується етична педагогіка античності, у якій моральність ототожнюється з мудрістю та мірою [1].

Важливим аспектом езопівської спадщини є її багатовимірність: за зовнішньою простотою оповіді приховані філософські роздуми про природу людини та суспільства. Це відкриває широкі можливості для використання байок у шкільній і університетській практиці як джерела розвитку критичного мислення. Через аналіз поведінки персонажів учні вчаться робити моральні висновки, аргументувати свої позиції, порівнювати ситуації з реальним життям.

Педагогічно обґрунтоване вивчення байок Езопа дає змогу формувати не лише літературну компетентність, а й моральну культуру. Наприклад, методи рольового читання, творчого переосмислення сюжету або створення сучасної інтерпретації байки дозволяють актуалізувати її сенси в контексті сьогодення.

Таким чином, байки Езопа – це не просто короткі повчальні тексти, а своєрідна «модель поведінки», що передає моральний досвід людства,

виховуючи в читачів чесність, відповідальність і толерантність.

Творчість Езопа має невичерпний виховний і гуманістичний потенціал. Його байки продовжують виконувати важливу соціокультурну функцію – формують етичну свідомість, навчають розпізнавати добро і зло, критично оцінювати людські вчинки. У сучасному освітньому процесі звернення до байок Езопа є не лише даниною класичній традиції, а й засобом розвитку моральної рефлексії, етичної компетентності та духовної культури молодого покоління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Махова К. С. Езопові сюжети в українській байці першої половини ХІХ століття. *Філологічні трактати / Вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. Випуск 27, 2012. С. 223–230.

2. Pelletier J., Beatty R. Children's understanding of Aesop's fables: relations to reading comprehension and theory of mind. *Frontiers in Psychology*. 2015, Vol. 6:1448.

Герцовська Н. О.

Мукачівський державний університет

Герич Ю.

Мукачівський державний університет

ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ЛІТЕРАТУРИ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ЧИТАЧА

Сучасна система освіти спрямована не лише на засвоєння знань, а й на формування особистості, здатної до відповідального мислення, морального вибору й громадянської активності. У цьому контексті художня література постає як потужний засіб духовного розвитку, морального виховання та естетичного вдосконалення. Вона допомагає учневі або студентові пізнати складність людських переживань і навчитися співчувати, розуміти й оцінювати світ у категоріях добра і справедливості.

Питання виховного потенціалу літератури вивчають як українські, так і зарубіжні дослідники. Н. Волошина визначає художній текст як «педагогічно осмислений простір духовного діалогу між автором і читачем».

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. Вплив спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні

Атрощенко Т.О. Інклюзивна дошкільна освіта як реалізація цінностей рівності, поваги та партнерства.....	3
Беляєв А.О. Виклики та стратегії імплентації CEFR у підготовці майбутніх філологів.....	6
Беспалова Н. С. Толерантність і культурне різноманіття як втілення спільних цінностей ЄС у сучасній початковій школі.....	10
Білоусова Н.В. Методичні підходи до впровадження спільних цінностей ЄС у початкову освіту: від теорії до практики навчання.....	14
Братченко А.С. Європейський вимір формувального оцінювання як чинник інтеграції спільних цінностей ЄС у початкову та середню освіту України.....	16
Герцовська Н. О., Бурнасова Д. Моральні й гуманістичні виміри байк Езопа у контексті сучасної літературної освіти.....	19
Герцовська Н. О., Герич Ю. Виховна функція літератури у формуванні особистості читача.....	21
Голуб О. В. Викладання англійської мови як інструмент формування спільних цінностей ЄС у старшій школі.....	23
Гузь В.В., Кіріянова Д. А. Психолого-педагогічні засади розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.....	26
Дерік Л. Є. Учитель початкової школи як провідник європейських цінностей у сучасному освітньому просторі.....	29
Деменєва О.В. Масюкова Є.С. «Політична промова» як форма публічного виступу.....	32
Єгорова Д. М. Формування толерантності та міжкультурного діалогу учнів ЗСО у контексті цінностей ЄС.....	35
Єложенко А. О. Інтеграція цифрових технологій та медіаграмотності в освіту.....	38

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>